

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van **Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink**

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Ds R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's Gravenhage; Ds K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Ds B. A. Knoppers, Amsterdam; Ds C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Ds F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Ds D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Ds A. Ringnalda, Soerabaja; Ds J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dordrecht; Dr J. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Ds J. de Vries, Tilburg; Ds J. D. Wielenga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:
Dr C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f7.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 35 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Volkenbond en Ontwapening in 1930.
— Uit de Schrift: Luc. 2:38. — Kerkelijk Leven. — Literatuur en Kunst. — Muzikale Kroniek. — Pop. Wet. Schetsen. — Vragen van Jongeren. — Uit de Historie. — Rondom het Zakenleven. — Perschoon. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

VOLKENBOND EN ONTWAPENING IN 1930.

Het begint vervelend te worden. Reeds sedert 10 jaar is de Volkenbond bezig met de voorbereiding van de internationale beperking van wapenening. Maar het blijft bij voorbereiding. Na verschillende andere commissies is gedurende de laatste 4½ jaar de Voorbereidende Commissie voor de Ontwapeningsconferentie¹⁾ daarmee belast. Hier en daar begint zich ongeduld te vertoonen; vooral in de landen, die in de beperking en vermindering van wapenening reeds het verst zijn voortgeschreden. Tegenover den tragen gang beroept men zich op de in 1919 opgewekte verwachtingen en aangegeven verbintenissen. Men beroept zich op de erkenning in het grondverdrag van den Volkenbond, dat het behoud van den vrede de vermindering der nationale wapeningen eischt tot het minimum, dat verenigbaar is met nationale veiligheid en de handhaving van internationale verplichtingen door gemeenschappelijk optreden.

Bovendien beroept Duitsland zich telkens weer op de inleiding van deel V van het vredesverdrag van Versailles, waar Duitsland „ten einde de voorbereiding van een algemeene beperking van wapenening van alle volken mogelijk te maken” de in het vredesverdrag aangegeven beperking van wapenening aanvaardt.

Een dubbele verbintenis alzoo der Staten om tot beperking over te gaan.

In de Voorbereidende Commissie, welke aan het einde van 1930 gedurende 5 weken voor het laatst is bijeen geweest, kan men (de sovjet-manoeuvres nu maar terzijde gelaten) drieërlei richting onderscheiden.

In de eerste plaats is er een streven om aan de bepalingen van het Volkenbondsverdrag op onbekrompen wijze uitvoering te geven. Dat streven komt dikwijls tot uiting in het optreden van de delegaties van Groot-Brittannië en de Vereenigde Staten, en beheerscht ook, om nog deze twee te noemen, de houding van Zweden en Nederland. Het is het aangewezen standpunt voor landen, wier verhouding tot andere staten den vrede niet in gevaar brengt en die alles te duchten hebben van den voortgezeten wapeningswedstrijd en het oorlogsgevaar, dat daarin gelegen is.

In het Volkenbondsverdrag en in het Vredesverdrag van Versailles vindt men ook de kiemen van een ontwikkeling in andere richting. Men kan zeggen, dat de vredesverdragen voor een goed deel het vraagstuk van de beperking van wapenening beheerschen. De bestaande orde van zaken in Europa en in de wereld berust op deze verdragen. De inleiding van het Volkenbondsverdrag moge internationale verhoudingen eischen gegrond op gerechtigheid en eer, het feit blijft, dat de regelingen der vredesverdragen haar oorsprong danken aan de overmacht der overwinnaars. Zij nemen daaruit haar oorsprong en zijn daarvan voor haar voortbestaan afhankelijk. Terwijl groote naties terecht of ten onrechte de overtuiging hebben, dat de tegenwoordige staat van zaken op tal van punten met de eischen der gerechtigheid in strijd is, be-roepen andere staten zich op de onschendbaarheid van verdragen en op den eisch van het behoud van den vrede. Duitslands klachten over den Poolischen corridor, Hongarië's ontevredenheid met zijn grenzen, Italië's expansiezucht leveren uiterst moeilijke vraagstukken op. Door de staten, tegen welke die strevingen moeten geacht worden gericht te zijn, wordt het bestaan van vraagstukken niet

eens erkend. Een rechtsgang voor het oplossen van dergelijke vraagstukken ontbreekt ten eenenmale en is schier niet denkbaar. Het gevolg daarvan is, dat in de aangeduide gezindheden een gevaar voor den vrede en de veiligheid wordt gezien en dat zij voor de beperking van wapenening een van de grootste struikelblokken opleveren.

Rechtstreeks worden zulke vraagstukken veelal in den Volkenbond niet besproken; maar, al wordt er niet van gesproken, er wordt wel aan gedacht. Ter sprake komen zij in meer algemeene termen, speciaal in den vorm van het bekende verband tusschen ontwapening en veiligheid, waarvan, gelijk de Amerikaansche gedelegeerde Gibson opmerkte, voortdurend de schaduw over de beraadslagingen hing. Een aanknoopingspunt daarvoor geeft reeds de aangehaalde bepaling van het grondverdrag van den Volkenbond, waar sprake is van het minimum der wapenening, dat met de nationale veiligheid verenigbaar is. Frankrijk in de eerste plaats is het, dat daarop telkens terug komt.

Een geheel andere is de houding van Duitsland tegenover het ontwapeningsvraagstuk. Met een beroep op het vredesverdrag vordert het de voormalige geallieerden op om het Deutsche ontwapeningsvoorbeeld te volgen en herinnert hen aan de verplichting daartoe, die zij hebben op zich genomen.

Tegenover de begeerte naar behoud van veiligheid van de thans welbewapende staten stelden Duitsland en Bulgarije in de Voorbereidende Commissie de vraag, of ook zij op veiligheid niet aanspraak konden maken. In hoeverre de Fransche twijfel aan de realiteit van de ontwapening van Duitsland gegrond is, kan hier daargelaten blijven. Al zou het Fransche wantrouwen gerechtvaardigd zijn, de ontwapening der overwonnen staten blijft een factor van betekenis in het vraagstuk der internationale wapeningsbeperking. Lord Cecil schreef deze dagen terecht, dat de bepalingen van het vredesverdrag over ontwapening vroeg of laat zullen moeten worden geannuleerd. Een duurzame ongelijkheid van wapenening op grond van dat verdrag kan niet de grondslag van stabiele verhoudingen zijn. Een staatkunde aan de zijde van de overwinnaars, die gebaseerd is op het voortbestaan hunner overmacht tegenover de ontwapende staten, is een politiek van een dag, die de toekomst uit het oog verliest. Daartegenover is het verklaarbaar, dat van Deutsche zijde reeds stemmen zijn vernomen, ook van verantwoordelijke staatslieden, die verklaarden, dat wanneer de overwinnaars hun beloften van ontwapening niet nakomen, ook voor Duitsland het oogenblik zal komen, waarop het zich van zijn verplichtingen ontslagen zal kunnen gaan achten. In dat licht bezien krijgt het Deutsche drijven naar internationale ontwapening onder beroep op bestaande overeenkomsten tegelijk het karakter van een in gebreke stelling, ten einde tot ontbinding van die overeenkomsten te komen. Het is een aandrang op ontwapening der anderen, waarachter als alternatief de mogelijkheid van herbewapening van Duitsland kan verscholen liggen.

Het onvermoeide aandringen op spoed van Deutsche zijde, overeenstemmende met den wensch van verschillende andere mogendheden, is niet geheel zonder resultaat gebleven. De Vergadering van den Volkenbond in September 1930 heeft bepaald dat de Voorbereidende Commissie in November voor het laatst zou bijeenkomen en de voorbereiding der Ontwapeningsconferentie zou beëindigen. Zulks is dan ook geschied en de datum van bijeenroeping der Conferentie is nu nog slechts een quaestie van maanden. Vermoedelijk zal zij in de eerste maanden van 1932 bijeenkomen.

De Voorbereidende Commissie heeft een schema voor een ontwapeningsverdrag samengesteld, dat als grondslag voor de werkzaamheden der Conferentie zal kunnen dienen. Over dat schema zijn in November een reeks van beslissingen genomen, veelal met meerderheid van stemmen van de on-

geveer 25 delegaties, die aan de werkzaamheden der Commissie deelnamen. In dat schema vindt men de methodes, die voor de beperking door de Commissie zijn aanvaard; cijfers, die de beperking voor de verschillende Staten aangeven, vindt men er niet in. Die zal de Conferentie moeten vaststellen.

De Ontwapeningsconferentie is in zicht! Dat is het resultaat, dat 1930 in den Volkenbond voor de wapeningsbeperking gebracht heeft. 1931 zal zich nu met de verdere voorbereiding en de organisatie moeten bezig houden. Men denke over die voorbereiding niet gering. In plaats van een paar dozijn staten, gelijk in de Voorbereidende Commissie, zullen vermoedelijk een 60-tal staten ter Conferentie vertegenwoordigd zijn. Zij zal zich niet alleen met methodes, maar ook met cijfers hebben bezig te houden. Afgaande op wat de Vlootconferentie te Londen heeft te zien gegeven, mag men zeer belangrijke delegaties verwachten; belangrijk door rang en aantal harer leden. Waar zoo groote beslissingen staan genomen te worden, mag men de komst van vele Ministers tegemoet zien, waarbij niet alleen aan de departementen van Buitenlandse Zaken, maar ook van Oorlog, Marine, Luchtvaart en Koloniën te denken is. Van de groote mogendheden mogen delegaties van wel 200 à 300 man worden verwacht; want deskundigen op elk gebied wil men bij de hand hebben. Met inbegrip van de pers zal de Conferentie zeker 3000 tot 5000 menschen bijeen brengen. Men vraagt zich reeds af, of zij te Genève zijn onder te brengen, of in de onmiddellijke omgeving der stad delegaties kwartier zullen kunnen vinden, dan wel of een andere stad (Weenen?) zal moeten worden gekozen. Het spreekt vanzelf, dat de organisatie van het Secretariaat en van den huishoudelijken dienst van zulk een Conferentie ook zorgvuldig moeten worden voorbereid.

Er is geen reden om de Conferentie met optimisme tegemoet te zien. Geen staat wil zijn huidige machtspositie zien afnemen. De beraadslagingen van de Voorbereidende Commissie spelen niet veel goeds. Er was geen meerderheid in de Commissie te vinden om in de beperking de bestaande legeruitrustingen te betrekken, noch om het jaarlijks bij de legers in te lijven contingent te beperken. Daartegen verzet zich, gelijk herhaaldelijk werd aangevoerd, de eisch der democratie, die gelijkheid van militaire lasten voor allen verlangt.

Voor het leger in vredetijd onder de wapenen zal het verdrag voor iederen staat een maximum inhouden. Evenzo voor den eersten oeffentijd der dienstplichtigen; met dien verstande evenwel, dat de jaren waarin, ten gevolge van het geringe geboortental gedurende den oorlog, slechts kleine lichten kunnen worden ingelijfd, de dienstdiër lichten mag worden verlengd, om het leger niet beneden zijn normale vredessterkte te doen dalen. Ook beperking van het voor militaire doeleinden uit te geven bedrag voorziet het ontwerp-conventie; wanneer men intusschen bedenkt, dat het jaarlijks in te lijven aantal soldaten gelijk moet blijven, is niet te verwachten, dat deze budgetaire limitatie tot een werkelijke vermindering van wapenening zal leiden.

Ook langs den weg van openbaarheid van oorlogstoerusting wordt in het ontwerp gestreefd naar beperking daarvan. Volledige openbaarheid echter, hoezeer door het Volkenbondsverdrag voorgeschreven, ontmoet bij verscheidene staten tegenstand. Van Japansche zijde werd zoodanige openbaarheid in strijd verklaard met de eischen der verdediging en der nationale veiligheid. Engeland en de Vereenigde Staten putten zich uit om argumenten te vinden ter bestrijding van publiciteit betreffende voorbereidingen voor het gebruik van handelsvaartuigen als hulpkruisers.

Eigenaardig bij de voorbereiding der Ontwapeningsconferentie is, dat meestal politieke vraagstukken uitsluitend met technische argumenten worden besproken. Een ongewenschte methode van beperking wordt bestreden met het oog op de moge-

lijkheid op controle of omdat een andere methode doeltreffender wordt geacht.

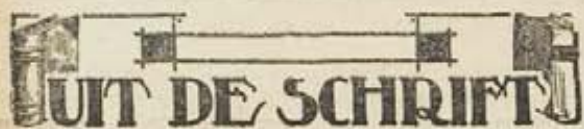
Ten aanzien van de zeemacht is in de Voorbereidende Commissie zekere overeenstemming bereikt. Hier was 't pad geëffend door de conferenties van Washington en Londen. Technisch levert de vlootbeperking geen groote moeilijkheden meer op. Maar politiek zijn de moeilijkheden zooveel te grooter.

Is is het begin van het jaar te Londen (in een conferentie, die niet van den Volkenbond uitging) door Engeland, Amerika en Japan een beperking overeengekomen, het bleek toen niet mogelijk, om overeenstemming tusschen Italië en Frankrijk te verkrijgen. Italië verlangt pariteit; Frankrijk acht die onaannemelijk. Voor de ontwapeningsconferentie ligt hier een zeer gevaarlijke klip. Of Italië werkelijk zijn vloot even sterk wil maken als de Fransche, mag worden betwijfeld. Maar nu de vraag der verhouding eenmaal gesteld is, zou zij zich tot een prestige-quaestie kunnen ontwikkelen, die ten slotte Italië ertoe zou kunnen brengen schepen te bouwen om zijn prestige niet te verliezen. Het mag intusschen wel aangenomen worden, dat de diplomatie zulk een averechtsch resultaat van de ontwapeningsbesprekingen zal weten te voorkomen.

Ondanks alles zou het niet juist zijn de Conferentie met groot pessimisme tegemoet te gaan. Men kan thans niet verwachten, dat de Conferentie de onmiddellijke vermindering der bewapeningen zal brengen waarnaar verlangd wordt. Maar al is die hoop teleurgesteld — het was Gibson, die in zijn rede in de slotzitting erop wees — er zijn toch lichtpunten. Van het ontwerp-verdrag is tenminste een stabilisatie der bewapeningen te verwachten, een einde aan den bewapeningswedstrijd. Bovendien zal er een permanente commissie van controle zijn, die de publieke opinie in de goede richting zal kunnen leiden en meer ingrijpende maatregelen van volgende Conferenties zal kunnen voorbereiden. Wanneer dat bereikt wordt, zal de toestand in ieder geval gunstiger zijn dan op dit oogenblik. Het gebouw zal dan wel niet zijn gesticht, maar het fundament zal tenminste zijn gelegd.

V. H. RUTGERS.

¹⁾ Krachtens besluit van den Raad van den Volkenbond moeten om misverstand te voorkomen, aan dezen naam worden toegevoegd de woorden: „voor de beperking en vermindering der bewapeningen.“



Naast Simeon Anna!

En deze te dierzelfder ure daarbij komende heeft insgelijks den Heere beleden. Luc. 2: 38.

Als God de Heere in de volheid van den tijd Zijn Zoon uitzendt tot redding van een verloren menschelijk geslacht — dan spreekt aan de ééne zijde alles van Zijn heerlijke afkomst, van Zijn verheven persoonlijkheid, van Zijn alomvattenden arbeid, van Zijn glorievolle toekomst — maar getuigt ook aan den anderen kant alles aanstonds van Zijn diepe vernedering op de aarde, van Zijn bange versmading door de menschen, van de schandelijke verwerping van het Joodsche volk.

Immers! Geen plaats voor Hem in de herberg! Geen plaats voor Hem in 'n woning! Geen plaats voor Hem in 'thart der Joodsche natie — en vooral niet bij de gróóten van het volk! Ziet! Weldra steekt de Koning der Joden, Herodes, de moordende hand naar Jezus uit.

Priesters en Schriftgeleerden weten wel den tijd, de plaats van Zijn geboorte, uit de heilige Schriften aan te wijzen, — maar gaan niet zelf naar Bethlehem, om den Gezalfde des Vaders te aanbidden, en Hem te geven de eere en de hulde, die Hem toekomt. Ja, ook zij worden weldra Zijn belagers, Zijne doodvijanden, die niet rusten, voor Hij hangt aan 'tkruis, voor Hij sterft aan 'tvloekhout der schande.

Maar, komt geen koning, geen priester of schriftgeleerde (profeet) uit Jeruzalem de knieën buigen voor den Christus Gods — Hemel en Aarde naderen toch om van Zijn grootheid te getuigen.

Engelen zingen in Efrata's velden van Zijn heerlijkheid, tot lofverheffing Gods in Hem.

En Hêrders uit Bethlehem's dreven — ja straks Wijzen uit het Oosten — brengen Hem de hulde, de aanbidding van Israël en de volkeren.

Ook in Jeruzalem worden er gevonden die den Messias Gods verbeiden, en, die, zoodra ze Hem aanschouwen, Hem ook als Sions Vorst en Heere, als Heiland en Verlosser erkennen.

Mannen en Vrouwen beide zijn het!

Uit Juda en Israël beide spruiten zij!

En samen komen ze Hem begroeten in Gods Tempel, als Jezus, — Kind van veertig dagen —, wordt binnengedragen in 't Heiligdom, om Gode, den Vader, te worden voorgesteld.

Op Simeon wordt gewoonlijk aller aandacht gevestigd.

Over hem wordt veel gesproken, ook in de samenkomsten der gemeente.

Hij verwachtte dan ook de vertroosting Israëls!

En de Heilige Geest was op hem! En hij kwam door den Geest in den Tempel. En sprak wonderheerlijke dingen van den Zaligmaker.

Maar daarom mag Anna niet vergeten. Niet voorbijgezien.

Immers! Deze, te dierzelfder ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden.

Insgelijks den Heere beleden — al zijn haar woorden niet bewaard.

Insgelijks! zou dat ook niet te betrekken zijn op een openbaring Gods aan haar? ook op haar komen en haar zijn aldaar, door den Geest van God?

Wordt zij niet een profetesse genoemd?

Sprak zij straks niet van Jezus tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten?

Ja, naardien wil van God, onder de drijving van den Heiligen Geest, was hier naast Simeon, den man, — ook Anna, de vrouw!

Naast de geborene in Jeruzalem (wel zeker haast uit Juda's stam) — de gesprokene uit Israël, immers uit den stam van Aser, die te dierzelfder ure daarbij komende insgelijks den Heere heeft beleden. En zoo zien we reeds in Jezus' eerste dagen in ons vleesch de doorbreking van de waarheid, aan Abraham reeds bekend gemaakt, maar later door den Apostel Paulus breed en duidelijk geformuleerd, als hij schreef aangaande de verlossing dóór en de aanbidding van Jezus: daarin is geen onderscheid, noch van Jood noch van Griek; want Eénzelfde is Heere van allen, rijk zijnde over allen, die Hem aanroepen, want een iegelijk, die dan den Naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden.

En elders: daarin is noch Jood noch Griek, daarin is noch dienstbare noch vrije, daarin is geen man en vrouw, want gij allen zijt één in Christus Jezus.

Ja Anna, de profetesse — te dierzelfder ure daarbij komende, en insgelijks den Heere belijdende, en sprekende van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten — spreekt hier haast nog méér ons toe, dan Simeon het vernag.

In Simeon toch ziet ge meer het gewone doen van God ten deze, Zijn profeten zendend naar Zijn welbehagen.

Immers slechts in buitengewone tijden — als de mannen slapen, afkeerig waren van Zijn dienst — óf als God de Heere iets gansch bijzonders wilde werken, zond Hij in Zijne vrijmacht profetessen.

Zoo spreekt dan haar persoon, en haar getuigen van hetgeen de Allerhoogste werkt in Christus Jezus voor het menschelijk geslacht.

De Nieuwe Bedeeing is daar, waarin de Heere, naar het woord van Joël, over ouden en jongen, over zonen en dochteren, over dienstknechten en dienstmaagden van Zijnen Geest zal uitgieten.

Daarom, als Jezus verschijnt, dan treedt de vrouw naar voren.

De vrouw, die het eerst in overtreding is geweest, en zwaar gestraft is, maar die ook het éérst de belofte heeft beluisterd in geloof, en de vervulling in geloof verwachten heeft verbeid; in Hem haar Zaligmaker roemt.

Daar zijn de Maria's en Elisabeth's, die Hem loven nog vóór Hij is geboren.

Straks andere Maria's en Martha's, die Hem dienen met heur goederen, en Hem omringen met de liefde van heur hart.

Als de mannen Hem het hout der schande op de schouders drukken, plengen vrouwen Hem heur tranen op den weg Zijner smart. Als Zijn Jongeren Hem verlaten hebben, aan Hem geërgerd, staan zij nog bij Zijn kruis.

Als de discipelen zich verbergen achter gesloten deuren, leggen zij Hem liefdevol in 't graf.

Zij zijn ook straks de eerste getuigen van Zijn verrijzenis en heerlijkheid. De eerste brengsters van het Evangelie op den Paaschdag.

Vele en groote dingen heeft God, met name in de nieuwe bedeeing, door de vrouw gedaan.

Al kreeg zij niet het bijzondere ambt uit Jezus hand, door de belijdenis van Zijnen Naam, is zij 'n kracht geweest, den Heiland tot lof.

'n Kracht in 't christelijk gezin.

'n Kracht in 't werk der liefde, der christelijke barmhartigheid.

'n Kracht alzo in Jezus' Kerk.

Ja, waar vaak de man versaaide, daar streed en overwon de vrouw.

Anna, te dierzelfder ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden.

En was in die belijdenis zalig, en Jezus tot lof.

A.

D.



„Hersteld Verband“.

In de „Nieuwe Haagsche Courant“ lezen we het volgende berichtje:

Op verzoek van Ds G. H. Wagenaar heeft j.l. Zondagavond Ds E. L. Smelik, pred. bij de Geref. Kerk in het Hersteld Verband te Rotterdam, de predikbeurt vervuld in de Groote Kerk der Ned. Herv.

Gemeente aldaar. Vervolgens zal op den avond van den Eersten Kerstdag de predikbeurt in de Geref. Kerk in het Hersteld Verband te Amstelveen vervuld worden door Ds J. W. P. le Roy, Ned. Herv. predikant te Sloterdijk (gem. Amsterdam).

In „Ons Lampje“ schrijft Ds le Roy hierover o.a.: „Het zal, als God ons de gezondheid laat, een dag van zaligheid en zegen zijn! De eerste dienst in den Kerstdag van 12—1 Heerlijk! De tweede dienst met de Hervormde Gemeente om 10.30 in de nieuwe, mooie, Jeruzalemkerk! Nog heerlijker! De derde dienst in 't Huis van Bewaring met zoevelen in angst en droefenis, zonde en vertwijfeling! Nog heerlijker! En de vierde dienst in het kerkje te Amstelveen van de Hersteld Verbands. Nog heerlijker!“

Op deze wijze is de kwalificatie „Hersteld Verband“ inderdaad zeer juist. Zekere „verbanden“, die in 1834 en 1886 werden verbroken, worden op deze wijze hersteld.

Wanneer de vaders het eens wisten, dat zooiets gebeurt door hen, die hun lading gaarne dekken met der vadersen vlag!

J. W.

„Te oud voor een beroep“. I.

In het Kerkblad voor Drenthe en Overijssel heeft dr Impeta nog eens weer gewezen op een zaak, die voor eenige weken ook reeds door Ds Knoop van Delfshaven en na hem door anderen was aangesneden. Het betreft het feit dat predikanten, indien zij eenmaal 40 à 45 jaar geworden zijn, in grootere plaatsen bij voorkeur niet meer worden beroepen. Misschien stelt Ds Knoop de kwestie zelfs nog iets scherper, als hij er op wijst, dat in grootere gemeenten bij voorkeur uitsluitend zeer jonge predikanten worden beroepen.

Dr Impeta verzoekt, in het Kerkblad voornoemd, de kerkelijke bladen over deze kwestie te gaan schrijven.

Ofschoon nu „De Reformatie“ geen kerkelijk blad is, en aan het kerkelijk leven niet meer aandacht schenkt dan aan andere belangrijke onderwerpen op algemeen cultureel terrein, is toch het vraagstuk dat Dr Impeta omschrijft, wel van zoo groot gewicht, dat we meenen onze aandacht eraan te mogen wijden.

Maar we willen dan tegelijkertijd zeggen dat de vraagstelling niet zoo eenvoudig is, als zij er uit ziet.

Dr Impeta wijst erop dat oudere predikanten zoo veel meer ervaring hebben, en dat zij met hun meerdere ervaring toch ook zooveel beter hun kerk zouden kunnen dienen.

Nu kan ik niet zeggen dat ik het op eenig punt met Dr Impeta oneens ben. Wat hij schrijft is juist.

En toch is er een „maar“.

Dat „maar“ wijst o.i. op de noodzakelijkheid, dat de algemeenheid waarin hier de kwestie gesteld wordt, eenige beperkingen ondergaat. De vraagstelling toch is veel gecompliceerder dan zij hier wel lijkt. Indien toch een predikant den 45-jarigen leeftijd heeft bereikt, is hij nooit een man met ervaring zonder meer. Ook ten opzichte van andere kwaliteiten moet er bij hem een zekere kwalificatie mogelijk zijn, en daarom moeten we het m.i. al dadelijk zoo stellen, dat we alleen kunnen spreken over de predikanten, die den 45-jarigen leeftijd bereikt hebben en tevens geschikt zijn voor groote plaatsen.

Toch moeten we voorop stellen, dat in het algemeen gezegd kan worden, dat in lang niet alle gevallen de meest uitnemende Dienaren des Woords ook den meest „schitterenden“ levensloop hebben.

Dat geldt al dadelijk van de periode waarin zij candidaat zijn. Er zijn candidaten, die een groot aantal beroepen ontvangen, die na korten tijd in de Kerken grooten opgang maken, en die na luttel jaren een naam krijgen als „geweldige predikers“.

Er zijn anderen, die als candidaat beginnen met een enkel beroep, soms na een paar maanden ontvangen, die straks in hun leven eenige malen van standplaats veranderen, en die eindelijk als een gewaardeerd en trouw herder emeritaat ontvangen of sterven.

Maar nu denke niemand, dat die eerste nu ook inderdaad altijd de meest uitnemende zijn. Ik hoorde eenigen tijd geleden op een Zondag een preek van een jongen dominee, die „naam“ heeft en van een ouden predikant, die nog altijd stond op de plaats waar hij als candidaat kwam, en dien men slechts kende in zijn eigen kleinen kring. De preek van dien jongen predikant was niet bepaald ongeformeerd, was meer agereformeerd, maar doorspekt met met gloed uitgesproken termen. Ja, termen! Alleen maar niet de termen van „Vader Brakel“, of de termen uit Hellenbroek, maar de termen van de moderne geestelijke mode, termen als: „diepe levensvragen“, „ernstig en eerbiedig schouwen“, „het probleem aandurven“, en dergelijke, waren in deze preek overvloedig. Ik ben er echter van overtuigd, dat de betrokken predikant geen klaar inzicht had in de betekenis van zijn eigen tekst; dat hij althans niet de gave bezat om, indien hij dat klare inzicht wel had, daarvan ook maar een vermoeden te geven aan zijn hoorders.

De predikant van 's avonds, de vergetene, preekte. Hij had een eenvoudigen tekst. Maar in zijn preek leefde zijn tekst, gloeide zijn tekst van het begin tot het eind. De predikant toonde onzen tijd te kennen. Hij paste het Woord toe, scherp en klaar.

en waar
lijker en
kant van
tallen ja
en enthe
gebruikt
chismus.

Toen
over dez
in zoo'n
personen
kan, wil
hoe het
goed be
oordeel
al te

Maar
had van
Hij heeft
baard, l
is hij ni
Is het
maakt?
Was i
predikan
stond, d
noemd,
het geve
voor.

En da
Want
afgelegen
naar de
gaven in
effect st



Sinds
de men
de harb
in bewe
door W
den we
titel „D
de zeer
Westen
Maar n
het in c
den oor
actief v
gegeven
In dit
scher, c
vrijwill
gingsoo
krijg. d
vrijwill
men to
dreigend
stoppen.
'tland e
ten der
te lezen
studente
keninge
een Du
Lezer
eengeve
overigen
toon. H
gezichts
vijander
der Du
onverge
verantw
op een
woorden
brekkig
is een
kennen
voldoen
prijzen.

Uit c
is een
baren
de v j
nederla
maar e
duld o
en elde
lijk var
slechts
woede
Ik heb
mijn n
te nem
citaten
dachte.

Eene
en, all
gevoele
Maar